

Punktur email krant 2002, eerste impressies uit Polen

Impressie uit Polen

Wij zijn afgelopen week naar Polen geweest. Zuid-West Polen om precies te zijn. De Duitsers noemen het gebied Neder-Silezie en in het pools heet het Dolny-slaskie. Ons was winter beloofd, en gewapend met winterbanden, sneeuwkettingen en winterjassen en extra warme kleren vertrokken we uit waterig Nederland. Ook in Polen bleek het voorjaar aangebroken en van de beloofde sneeuw zagen we maar sporadisch een restje. Zelfs in de bergen viel alleen een druilerige regen! Silezie kent een bewogen geschiedenis met veel volksverhuizingen . Na de tweede wereldoorlog zijn de Duitsers, die er toen woonden over de huidige grens naar Duitsland verdreven (Oder-Neisse grens). Zij zijn vervangen door Oost-Polen die uit het huidige Oekraïne werden gezet en die vaak ook min of meer Duitse wortels hadden.

We gingen bij Gorliz de grens over, en reden verder naar het zuiden. Het gebied waar wij ons willen vestigen is de uiterste zuid-west hoek van Polen, minder dan een uur rijden vanaf de grens. Het ziet er daar uit als de Ardennen zo'n 30- 40 jaar geleden; Vooral de bouw van de huizen is erg gelijkelijk. Tenslotte hebben beide gebieden lang onder Oostenrijks bestuur gestaan.... Het ruikt er naar steenkoolvuur, overal lopen kippen en beekjes en er zijn zeer romantische dalletjes en heel veel bos over grote oppervlaktes waarin je echt kunt verdwalen, met veel bosbessenondergroei en in het najaar de wereld aan eetbare paddestoelen. In het zuiden liggen de Karpaten (50 km afstand) ; een echt gebergte dat de grens vormt met Tsjechië. Ook de mentaliteit van de bevolking doet wel Belgisch aan; nogal wat plastic en hier en daar een uit de auto gezette afvalzak versieren nabij de dorpen de bermen.

De streek is erg arm, romantisch en rustig. Alleen de mensen hebben er helemaal geen geld, zodat langzamerhand vanalles instort .Ze hebben geen geld en daarom geen mogelijkheden om zich elders te vestigen of om iets op te bouwen. Het communisme heeft de tijd daar goed stil gezet.

Op zich is alles in Polen verkrijgbaar en eigenlijk is veel er ook erg goedkoop, maar veel van de mensen op het platteland hebben gewoon erg weinig of geen geld, omdat er geen werk is. Na de opheffing van het communisme is de ene na de andere onderneming geprivatiseerd en over het algemeen vervolgens op de fles gegaan, of draait kwijnt door en wacht , eigenlijk meer dood dan levend, op zijn bankroet. Je ziet in de dorpen en stadjes nogal wat jonge mensen met de ziel onder de arm rond lopen. Geen werk, geen geld. Daar vind ik het dan ook behoorlijk deprimerend: vervelend vies en verwaarloosd, met al in de middelgrote dorpjes, grauwe flats van slechte kwaliteit en in een belabberde staat van onderhoud, direct tegen het centrum aangeplakt. Dorpjes zie je dus, door die flats, op afstand al liggen. Vaak "no future" doordat er in dat plaatsje eigenlijk helemaal geen middelen van bestaan meer zijn. Je ziet direct al wel of een huis in het bezit is van iemand die (meestal illegaal) in Duitsland werkt . Deze huizen zien er piekfijn uit. Natuurlijk wordt er dan ook geïnvesteerd in een auto. Maar de meeste Polen rijden toch rond in een Fiat 126 (alleen in Polen gebouwd en zeer krap om de schouders). Deze hilarische mini's verspreiden een vieze lucht. Vooral omdat de benzine vaak zeer slecht is en de goedkope benzine nog slechter. Totaal werken er in Duitsland al een 600.000 legale arbeiders! Zonder deze arbeidsexport ging het Polen nog veel slechter.

De helft van het cultuurland ligt braak en de kwaliteit van de grond en het gras is goed met heel veel kruiden. Naast heuvelend gebied zijn er ook ontzettend veel vlakke of licht heuvelende gronden en ook die zijn vaak braak.....Je handen gaan ervan jeuken! Naar het noorden toe (dat we zagen op onze terugreis langs de westkant van Polen) was het een aaneenschakeling van Limburg, de Veluwe, Drenthe, Denemarken en later weer wat Ardennen....Met de daarbijbehorende grondsoorten; vanaf grof zand naar keileem naar loss en die klei die je ook in Duitsland in de heuvels aantreft (gerijpte loss?).

We hebben de eerste drie dagen met mensen van zeker 4 paardenbedrijven gesproken en zij hebben al de problemen die we voorzagen zo'n beetje kunnen oplossen. De paarden die er aan komen moeten een maand in quarantaine, maar dat kan op het eigen bedrijf in een aangepaste stal. En we kunnen steun bij import krijgen van een Poolse meneer die voor een Nederlandse eigenaar, ook al Tinkers uit Ierland heeft gehaald en we hebben een advocaat ontmoet die Hafingers uit Oostenrijk importeerde en nu ook naar het buitenland verkoopt.

Buitenlanders kunnen in principe niet zonder meer land kopen. Een half hectare met huis mag wel, Dus de rest van de benodigde grond voor ons startbedrijf kopen we in samenwerking met Marek. Hij is volop op zoek en heeft nu al zeker twee opties op het oog. We willen eerst een oude boerderij met 30-40 ha land verwerven zodat we kunnen beginnen. Daarna willen we verlaten gronden van de staat eerst huren en later kijken of wij die willen en kunnen kopen. Dat kan in ieder geval na 7 jaar in Polen gewoond te hebben of als we toestemming van de staat krijgen om de betreffende gronden te mogen verwerven. Enfin, huren is in ieder geval mogelijk.....

Verder is ons geadviseerd om uit het schootsveld van de Poolse bureaucratie te blijven. Dus we houden ons bedrijf formeel in Nederland en ook de samenwerking moeten we in Nederland grondvesten. Zo zal er eerder internationaal recht op het geheel van toepassing zijn, dan Pools recht. We zien dus af van een Poolse BV ofzo.

We zagen in heel West polen ook veel voormalige Kolchozen. Vaak worden juist dergelijke bedrijven door buitenlanders gekocht. In Nederland hadden we al eens gekeken naar een bemiddelingskantoor die dat voor je in Polen gaat zoeken en we hadden al in de gaten gekregen dat deze luitjes wel erg duur zijn. In verhouding gaat het onroerend goed zo'n beetje drie keer in prijs omhoog als zij alles voor je bemiddelen.... Dat zie je toch al veel in Polen; er is een Poolprijs en een westerse prijs. Dat werkt voor alles waarbij er geen vaste prijslijst is; overnachtingen, taxi, grond, de groenteprijs op de markt.....

Anne had al uitgezocht dat we ons beter in Oost Duitsland konden vestigen dan dat we het via dat bemiddelingskantoor in Polen zouden doen!

We bezochten ook een hele foute kolchoze die van een Nedrlander scheen te zijn. BRRRRRRR betonblokkenbouw, verwaarloost met bovengronde melkleidingen waar de isolatie (plastic zakken?)vanaf rotte; woonhuis onbewoonbaar, kettinghond, vieze werkplaats. Om te janken... Hopelijk heeft een heel fout iemand dit gekocht!

De Nederlandse eigenaar was in Nederland en er waren slechts 2 mensen aanwezig die aan het sleutelen waren en het vee onderhielden. We zagen alleen jongvee en er werd (nog?) niet gemolken leek het. Zo moet het dus niet.....

Je ziet dat trouwens heel veel; een Nederlandse eigenaar die toch steeds in Nederland is en de zaak delegeert naar een Pool. In het noorden zagen we vanuit de auto ook een paar keer een hele goed onderhouden kolchoze. Van een buitenlander met geld?

Alle aangesprokenen zagen wel toekomst in melkveehouderij, Maar omdat ook daar geen bussenmelk meer wordt opgehaald zijn de kleine boeren ermee opgehouden

en zijn alleen de grote spelers overgebleven. En daarvan gaan de nieuwe spelers (zonder voldoende kapitaal en alleen leningen) vaak bankroet!

We konden ook een Palast kopen met meer dan 60 kamers en opgeknapt van binnen. Het was van een DuitsPools echtpaar geweest, waarvan de Duitse echtgenoot was overleden en de Poolse mevrouw wou er wel erg graag vanaf. Het lag aan het einde van de wereld met alleen een pad naar het bos vanaf dat punt en met 60 ha grond erbij.....

WAUW. Het moest toen zo'n 120.000,- euro kosten, maar ik zie zelf erg op tegen zoveel stofzuig-werk! Dus als je nog iets wilt...het staat nog te koop want niemand wil zoiets.

Als je kapitaal genoeg hebt kan je in Polen iets heel boeiends opbouwen en een verrijkende invloed hebben op de omgeving. Je kan makkelijk karweitjes uitbesteden omdat iedereen op het platteland om geld zit te springen. Marek wist dat in een paar van dergelijke arme gebieden de inwoners het met zo'n 200 Euro per maand moesten doen. Dan is een goede maaltijd al een meevallertje, laat staan een betaald karweitje! Enfin je begrijpt: Wij gaan ervoor!